

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

Факультет філології, психології та педагогіки

Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко
2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»**

підготовки бакалавра

спеціальності 053 «Психологія»

Полтава
2024 рік

Handwritten signature

Робоча програма з дисципліни «Педагогічна психологія» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія». Складена відповідно до освітньої програми бакалавра «Практична психологія», 2023 р.

Розробник: Тесленко М.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Євгенія ХОМЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри психології та педагогіки
«27» серпня 2024 року

 Вікторія ШЕВЧУК

Схвалено навчально-методичною комісією
факультету філології, психології та педагогіки
Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії
факультету філології, психології та педагогіки

Віктор ЧЕРНИШОВ

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	обов'язкова
Загальна кількість годин – 180		
Модулів – 1	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		2-й
		Семестр
		4-й
		Лекції
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти бакалавр	32 год.
		Практичні, семінарські
		30 год
		Лабораторні
		10
		Самостійна робота
		108 год.
		Індивідуальна робота:
		-
	Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 72/108

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в створення умов для засвоєння студентами загальних уявлень щодо методологічних, науково-методичних та прикладних проблем галузі, знайомство з підходами до вивчення психологічних аспектів творчої діяльності засобами психологічного дослідження та оцінки креативності.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність до розвитку творчих здібностей у професійній діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є Філософія, Психологія творчості, Загальна психологія, Психодидактика.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими уміннями й навичками:

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР19. Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей творчого розвитку особистості в контексті професійних завдань.

ПР20. Пропонувати власні способи вирішення творчих завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати рішення щодо їх розв'язання.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний порогів рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

			викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Педагогічна психологія» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

стандартизовані письмові тести для здійснення поточного/проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення практичних занять).

презентації результатів виконаних завдань;

модульна контрольна робота у вигляді стандартизованого письмового тестування (проводиться на останньому практичному занятті) для здійснення підсумкового контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу.

екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВСТУП У ПЕДАГОГІЧНУ ПСИХОЛОГІЮ.

Тема 1. Предмет, завдання та методи педагогічної психології. Об'єкт, предмет, структура та базові категорії психології педагогічної. Погляди провідних вітчизняних і зарубіжних науковців на специфіку предмету психології педагогічної. Психологія навчання, психологія виховання, психологія особистості педагога та педагогічного колективу. Основні проблеми й завдання психології педагогічної на сучасному етапі її розвитку.

Методологія та базові принципи психолого-педагогічного пізнання. Організація психолого-педагогічного (формульованого) експерименту. Етичні засади організації психолого-педагогічних досліджень.

Практичні заняття №1.

Тема 2. Історія становлення та сучасна проблематика педагогічної психології. Загальнодидактичний період осмислення психологічних основ педагогічного процесу. Завдання «психологізації педагогіки»: від Я.А. Коменського до В.О. Сухомлинського. Експериментальний етап становлення психології педагогічної. Відкриття перших експериментальних психологічних лабораторій, виникнення, розквіт і занепад педології. Теоретико-експериментальний період. Основні ідеї в контексті біхевіорально, гештальтпсихологічно, гуманістично, когнітивно та діяльнісно зорієнтованої психології педагогічної.

Внесок українських науковців у становлення педагогічної психології. «Київська», «одеська», «львівсько-варшавська» і «харківська» психологічні школи. Наукова школа Г.С. Костюка. Сучасність і перспективи психології педагогічної (на матеріалі актуальних досліджень в Україні).

Практичні заняття № 2-3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ.

Тема 3. Психологічні основи учіння та учбової діяльності.

Співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання». Види учіння й научіння. Навчальність та її основні показники. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком. Поняття «зона актуального розвитку» і «зона найближчого розвитку» (за Л.С. Виготським). Модель розвивального навчання та її основні відмінності від традиційних моделей дидактичного процесу.

Учбова діяльність як форма учіння. Структура учбової діяльності та чинники її успішності. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь. Поняття компетентності. Психолого-педагогічні аспекти взаємодії дитини із сучасними інформаційно-комунікативними засобами у процесі учіння.

Практичні заняття № 4-5.

Тема 4. Психологічні аспекти навчання і формування психологічної готовності до школи.

Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників. Психологічні ресурси й передумови введення основних елементів учбової діяльності у контекст ігрової як провідної діяльності дошкільного віку. Програмоване навчання та проблемне навчання: основні засади й можливості застосування. Базові підходи до побудови управління навчанням дитини: алгоритм лінійний, розгалужений та адаптивний.

Специфіка створення проблемних ситуацій в освітньому процесі. Проблемність як сутнісна ознака сприймання та осмислення світу дошкільником. Психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності.

Мотиваційна, розумова, емоційно-вольова готовність, готовність до спілкування з учителем та однокласниками.

Практичні заняття №6-7.

Лабораторне заняття № 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ.

Тема 5. Психологія виховання.

Загальна психологічна характеристика виховання як складової освітнього процесу. Взаємозв'язок навчання й виховання. Базові психологічні підходи до організації виховання: технологічний, гуманістичний і діяльнісний. Підкріплення як основа формування бажаної поведінки в контексті біхевіорально зорієнтованого виховання. Позитивні й негативні підкріплення (покарання). Безумовна позитивна увага до дитини як основа гуманістично зорієнтованого виховання. Концепція виховного процесу із глибинним психозануренням (І.Д. Бех). Провідні принципи діяльнісного підходу у вихованні.

Основні психологічні механізми впливу у вихованні: приклад і наслідування, психічне зараження, навіювання, переконування і санкціонування. Їх форми та передумови ефективності.

Критерії та рівні вихованості дитини. Моральність як глобальний показник вихованості. Концепція рівнів і стадій морального розвитку особистості (Л. Кольберг). Психологічні аспекти виховання характеру дитини. Вікові аспекти виховання дошкільників.

Практичні заняття № 8-9.

Лабораторне заняття № 2.

Тема 6. Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціалізації педагогічної взаємодії.

Загальні психолого-педагогічні засади індивідуалізації та диференціації освіти. Основні принципи розвитку індивідуальності (за В.У. Кузьменко).

Вихованці «групи ризику» та індивідуальна робота з ними (діти із затримкою психічного розвитку, діти із синдромом гіперактивності та дефіциту уваги, соціально й педагогічно занедбані діти, агресивні діти, тривожні діти, замкнені та сором'язливі діти). Функціональна асиметрія головного мозку і діти-шульги. Гендерні аспекти навчання й виховання.

Практичні заняття № 10-11.

Лабораторне заняття № 3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА І ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ.

Тема 7. Психологія особистості педагога.

Клас соціономічних професій: загальні вимоги. Поняття «соціального інтелекту» та «соціальної компетентності» як інтегративного чинника успішності взаємодії з людьми. Професіограма педагогічної професії як професії типу «Людина – Людина».

Структура педагогічних здібностей. Здібності «вчительські» та «виховательські». Здібності педагога в контексті функціонування цілісної педагогічної системи. Рівні педагогічних здібностей. Педагогічна чутливість та успішність як основні критерії прояву педагогічних здібностей. Педагогічні здібності вчителя.

Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога. Основні симптоми, причини та стадії «емоційного вигорання». Специфіка синдрому «емоційного вигорання». Динаміка професійного становлення та професійна самореалізація педагога.

Практичні заняття № 12-14.

Лабораторне заняття № 4.

Тема 8. Психологія педагогічного спілкування і колективу.

Загальна психологічна характеристика педагогічного спілкування: комунікативний аспект педагогічного спілкування, перцептивний аспект педагогічного спілкування, інтерактивний аспект педагогічного спілкування. Проблема комунікативних бар'єрів у педагогічному спілкуванні та їх специфіка при взаємодії з дошкільником. Феномени педагогічних стереотипів та ефектів соціальної перцепції, їх особливості при сприйнятті вихованців дошкільного віку. Проблема педагогічного конфлікту та основні його типи в умовах ДНЗ.

Стили педагогічного спілкування. Специфіка стилів педагогічного спілкування вихователя дітей дошкільного віку (за А.Г. Ісмагіловою). Педагогічна емпатія і такт.

Психологія педагогічного колективу. Соціально-психологічний клімат педагогічного колективу, його основні складові та чинники функціонування. Специфіка закладу дошкільної освіти.

Практичне заняття № 14-15.

Лабораторне заняття № 5.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВСТУП У ПЕДАГОГІЧНУ ПСИХОЛОГІЮ						
Тема 1. Предмет, завдання та методи педагогічної психології	19	4	2	-	-	13
Тема 2. Історія становлення та сучасна проблематика педагогічної психології	22	4	4	-	-	14
Разом за змістовим модулем 1	41	8	6	-	-	27
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ						
Тема 3. Психологічні основи учіння та учбової діяльності	21	4	4			13
Тема 4. Психологічні аспекти навчання і формування психологічної готовності до школи	24	4	4	2		14
Разом за змістовим модулем 2	45	8	8	2	-	27
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ						
Тема 5. Психологія виховання	23	4	4	2		13
Тема 6. Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціалізації педагогічної взаємодії	24	4	4	2		14
Разом за змістовим модулем 3	47	8	8	4		27
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА І ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ						
Тема 7. Психологія особистості педагога	23	4	4	2		13
Тема 8. Психологія педагогічного спілкування і колективу	24	4	4	2		14
Разом за змістовим модулем 3	47	8	8	4		27
Усього годин	180	32	30	10	-	118

9. Перелік питань семінарських занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені.	

10. Перелік питань практичних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
1	1. Об'єкт, предмет, структура та базові категорії психології педагогічної 2. Погляди провідних вітчизняних і зарубіжних науковців на специфіку предмету психології педагогічної 3. Психологія навчання, психологія виховання, психологія особистості педагога та педагогічного колективу. 4. Основні проблеми й завдання психології педагогічної на сучасному	2

	етапі її розвитку.	
2-3	1. Загальнодидактичний період осмислення психологічних основ педагогічного процесу. 2. Завдання «психологізації педагогіки»: від Я.А. Коменського до В.О Сухомлинського. 3. Експериментальний етап становлення психології педагогічної. 4. Відкриття перших експериментальних психологічних лабораторій, виникнення, розквіт і занепад педології. 5. Теоретико-експериментальний період. 6. Основні ідеї в контексті біхевіорально, гештальтпсихологічно, гуманістично, когнітивно та діяльнісно зорієнтованої психології педагогічної.	4
4-5	1. Співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання». 2. Види учіння й научіння. 3. Навчальність та її основні показники. 4. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком. 5. Поняття «зона актуального розвитку» і «зона найближчого розвитку» (за Л.С. Виготським). 6. Модель розвивального навчання та її основні відмінності від традиційних моделей дидактичного процесу.	4
6-7	1. Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників. 2. Психологічні ресурси й передумови введення основних елементів учбової діяльності у контекст ігрової як провідної діяльності дошкільного віку. 3. Програмоване навчання та проблемне навчання: основні засади й можливості застосування. 4. Базові підходи до побудови управління навчанням дитини: алгоритм лінійний, розгалужений та адаптивний.	4
8-9	1. Загальна психологічна характеристика виховання як складової освітнього процесу. 2. Взаємозв'язок навчання й виховання. 3. Базові психологічні підходи до організації виховання: технологічний, гуманістичний і діяльнісний. 4. Підкріплення як основа формування бажаної поведінки в контексті біхевіорально зорієнтованого виховання. 5. Позитивні й негативні підкріплення (покарання). 6. Безумовна позитивна увага до дитини як основа гуманістично зорієнтованого виховання. 7. Концепція виховного процесу із глибинним психозануренням (І.Д. Бех). 8. Провідні принципи діяльнісного підходу у вихованні.	4
10-11	1. Загальні психолого-педагогічні засади індивідуалізації та диференціації освіти. 2. Основні принципи розвитку індивідуальності (за В.У. Кузьменко). 3. Гендерні аспекти навчання й виховання.	4
12-13	1. Клас соціономічних професій: загальні вимоги. 2. Поняття «соціального інтелекту» та «соціальної компетентності» як інтегративного чинника успішності взаємодії з людьми. 3. Професіограма педагогічної професії як професії типу «Людина – Людина».	4
14-15	1. Загальна психологічна характеристика педагогічного спілкування: комунікативний аспект педагогічного спілкування, перцептивний аспект педагогічного спілкування, інтерактивний аспект педагогічного	4

	спілкування. 2. Проблема комунікативних бар'єрів у педагогічному спілкуванні та їх специфіка при взаємодії з дошкільником. 3. Феномени педагогічних стереотипів та ефектів соціальної перцепції, їх особливості при сприйнятті вихованців дошкільного віку. 4. Проблема педагогічного конфлікту та основні його типи в умовах ДНЗ.	
	Усього	30

11. . Перелік питань. Перелік питань лабораторних робіт

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1	Анкета для визначення шкільної мотивації (автор Н.Лусканова) Мотивація навчання у вищому навчальному закладі (С.П.Льїн) https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/1758/1/%D0%BF%D0%B5%D0%B4.%D0%BF%D1%81.pdf	
2	Анкета „Молодь, здоровий спосіб життя і протиправна поведінка”	
3	Діагностика домінуючої перцептивної модальності (С.Єфремова) Методика діагностики моделі педагогічного спілкування (автор І.М.Юсупов) https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/1758/1/%D0%BF%D0%B5%D0%B4.%D0%BF%D1%81.pdf	
4	Стратегія подолання стресових ситуацій (Шкала SACS) https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/1758/1/%D0%BF%D0%B5%D0%B4.%D0%BF%D1%81.pdf	
5	Соціометрія Методикою вимірювання особливостей спілкування у класному колективі за В.Абраменко, М.Левченко. https://studfile.net/preview/9960707/page:21/	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамену за запитаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ теми	Назва питань	Кількість годин
1.	Методологія та базові принципи психолого-педагогічного пізнання. Організація психолого-педагогічного (формульованого) експерименту. Етичні засади організації психолого-педагогічних досліджень.	13
2.	Внесок українських науковців у становлення педагогічної психології. «Київська», «одеська», «львівсько-варшавська» і «харківська» психологічні школи. Наукова школа Г.С. Костюка. Сучасність і перспективи психології педагогічної (на матеріалі актуальних досліджень в Україні).	14
3.	Учбова діяльність як форма учіння. Структура учбової діяльності та чинники її успішності. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь. Поняття компетентності.	13

	Психолого-педагогічні аспекти взаємодії дитини із сучасними інформаційно-комунікативними засобами у процесі учіння.	
4.	Специфіка створення проблемних ситуацій в освітньому процесі. Проблемність як сутнісна ознака сприймання та осмислення світу дошкільником. Психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності. Мотиваційна, розумова, емоційно-вольова готовність, готовність до спілкування з учителем та однокласниками.	14
5.	Основні психологічні механізми впливу у вихованні: приклад і наслідування, психічне зараження, навіювання, переконування і санкціонування. Їх форми та передумови ефективності. Критерії та рівні вихованості дитини. Моральність як глобальний показник вихованості. Концепція рівнів і стадій морального розвитку особистості (Л. Кольберг). Психологічні аспекти виховання характеру дитини. Вікові аспекти виховання дошкільників.	13
6	Вихованці «групи ризику» та індивідуальна робота з ними (діти із затримкою психічного розвитку, діти із синдромом гіперактивності та дефіциту уваги, соціально й педагогічно занедбані діти, агресивні діти, тривожні діти, замкнені та сором'язливі діти). Функціональна асиметрія головного мозку і діти-шульги.	14
7	Структура педагогічних здібностей. Здібності «вчительські» та «виховательські». Здібності педагога в контексті функціонування цілісної педагогічної системи. Рівні педагогічних здібностей. Педагогічна чутливість та успішність як основні критерії прояву педагогічних здібностей. Педагогічні здібності вчителя. Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога. Основні симптоми, причини та стадії «емоційного вигорання». Специфіка синдрому «емоційного вигорання». Динаміка професійного становлення та професійна самореалізація педагога.	13
8	Стилі педагогічного спілкування. Специфіка стилів педагогічного спілкування вихователя дітей дошкільного віку (за А.Г. Ісмаїловою). Педагогічна емпатія і такт. Психологія педагогічного колективу. Соціально-психологічний клімат педагогічного колективу, його основні складові та чинники функціонування. Специфіка закладу дошкільної освіти.	14
	Усього	108

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання:

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій; групового вирішення проблемних задач); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (есе, наукові доповіді).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм).

Методи за формою організації навчання: лекції (проблемна лекція); практичні заняття; самостійна робота студентів (позааудиторна, науково-дослідна робота студентів); виробничі практики.

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний) письмовий контроль (письмовий фронтальний); тестовий контроль; метод самоконтролю.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота								Семестровий екзамен	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
4	6	4	8	6	8	6	8	50	100

Схема нарахування балів* з навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем																
	Тема 1.		Тема 2		Тема 3.		Тема 4.		Тема 5.		Тема 6.		Тема 7.		Тема 8.		
	Практичне заняття																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Опитування	2		2		2		2		2		2		2		2		
Тестування	-		2		-		2		-		2		-		2		
Виконання завдань самостійної роботи	2		2		2		2		2		2		2		2		
Виконання лабораторної роботи	-		-		-		2		2		2		2		2		
Всього за темами	4		6		4		8		6		8		6		8		
Екзамен	50																
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100																

*В Таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання лабораторних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання лабораторної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Виконано завдання лабораторної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано лабораторну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (наприклад, $0,2 \times 10 = 2$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	
60-63	E – достатньо	3 – задовільно
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
		2 – незадовільно

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них :

- при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності);

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене

заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

1. **Тесленко М.М.** Курс лекцій з дисципліни «**Педагогічна психологія**» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. – 35 с.
2. **Тесленко М.М.** Методичні рекомендації для практичних (семінарських, лабораторних) занять з дисципліни «**Педагогічна психологія**» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. – 15 с.
3. **Тесленко М.М.** Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «**Педагогічна**» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. – 15 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2007. 344 с.
2. Власова О. І. Педагогічна психологія : навч. посібник. Київ : Либідь, 2005. 400 с.
3. Поліщук, В.М. Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник. – 4-те вид., стер. – Суми: Університетська книга, 2019. 352 с.
4. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2007. 424 с.
5. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А. Педагогічна психологія. Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
6. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія. Практикум : навч. посіб. Київ : Каравела, 2009. 224 с.
7. Кутішенко В. П., Ставицька С. О. Психологія розвитку та вікова психологія. Пракикум : навч. посіб. Київ : Каравела, 2009. 448 с.

Допоміжна

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» / наук. ред. та упоряд. О. Л. Кононко. 2-ге вид., випр. Київ : Світлич, 2008. 430 с.
2. Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2009. 248 с.
3. Болтівець С. І. Педагогічна психогігієна. Теорія та методика : монографія. Київ: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2000. 302 с.
4. Видра О. Г. Вікова та педагогічна психологія : навч. посібник для вищих навч. закладів. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 112 с.
5. Готовність дитини до школи / упоряд. : Л. Богуславська, С. Гончаренко, Л. Кондратенко ; за заг. ред. С. Максименка, О. Главник. Київ : Главник, 2004. 112 с.
6. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія. Курс лекцій : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 128 с.
7. Павелків Р. В., Заброцький М. М. Педагогічна психологія : (теоретичні концепції та практикум) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Рівне, 2003. 297 с.

8. Педагогічна психологія : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / О. П. Сергеєнкова та ін. Київ : ЦУЛ, 2012. 168 с.
9. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник : навч. посіб. Київ : Каравела, 2012. 328 с.
10. Психологічний клімат колективу / упоряд. О. Марінушкіна ; за заг. ред. С. Максименко, О. Главник. Київ : Главник, 2004. 96 с.
11. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004. 335 с. 1
12. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти : навч. посіб. / за наук. ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки, Т. В. Зайчикової. Київ : Міленіум, 2004. 264 с.
19. Степанов О. М. Педагогічна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2011. 416 с.
20. Татенко В. О. Соціальна психологія впливу : монографія. Київ : Міленіум, 2008. 216 с.
- 21 Тесленко М., Шевчук В. Дитячо-батьківські стосунки в сім'ях, які виховують дітей із комплексними порушеннями розвитку. Габітус. Одеса, №21. 2021. С. 223–228. ISSN: 2663-5208 (Print), 2663-5216 (Online) Фахове видання <http://habitus.od.ua/journals/2021/21-2021/41.pdf>
22. Dr.AR. Saravanakumar. Educational Psychology. Sarabook publication. Gujarat. (INDIA). November 2016. pp. 127. <http://surl.li/xhigsk>

Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу «Педагогічна психологія» на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3864>
2. <https://lib.nupp.edu.ua/index> - сайт бібліотеки Національного університету "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка.
3. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
4. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
5. Токарева Н.М. Основи педагогічної психології: навчально-методичний посібник Кривий Ріг : КП ДВНЗ КНУ, 2013 223 с. - <https://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/bitstream/0564/1758/1/%d0%bf%d0%b5%d0%b4.%d0%bf%d1%81.pdf>